

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р по право Стефка Стефанова Наумова,
по конкурс за заемане на академичната длъжност
„професор“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.6 Право, по научната специалност „Трудово право и
обществено осигуряване“

В конкурса, обявен в ДВ, бр. 44 /21.05.2024 г., поправка ДВ, бр. 49/11.06.2024 г. за заемане на академичната длъжност „професор“, по научната специалност „Трудово право и обществено осигуряване“, за нуждите на катедра „Правни науки“ при Икономически университет – Варна участва като единствен кандидат доцент, доктор по право Галина Огнянова Йолова – Паскалева, преподавател в катедра „Правни науки“ при ФСФ на ИУ-Варна,

Основание за представяне на становището:

Заповед № РД 06-98/09.07.2024 г. на Ректора на ИУ-Варна и решение на Научното жури от първото му заседание за възлагане и изготвянето на рецензии и становища по този конкурс

1. Представяне на академичното развитие на кандидатката и професионалната ѝ дейност:

1.1. Опис на представените документи

Доц. д-р Галина Огнянова Йолова е представила всички необходими документи по настоящия конкурс, описани в списъка на приложенията, с които се установява изпълнението на материалноправните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 3.6 Право (Трудово право и обществено осигуряване), предвидени в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ-Варна.

Представеният от доцент Йолова комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ИУ-Варна.

1.2. Опис на представените за участие в конкурса трудове:

Кандидатът е автор и съавтор на общо 138 научни публикации, от които 14 монографични труда, 5 студии, 43 статии, 50 доклада. Има разработени 26 учебника и учебни помагала.

В конкурса за професор кандидата доц. д-р Галина Йолова – Паскалева участва с общо 92 публикации, в т.ч.:

1. 1 самостоятелна монография (основен хабилитационен труд) - „Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване“
2. 7 монографии (самостоятелни глави в колективни монографии)
3. 4 колективни студии
4. 33 статии, от които 9 самостоятелни;
5. 40 доклада, от които 17 самостоятелни
6. 6 учебника и учебни помагала.

Галина Огнянова Йолова – Паскалев е завършила специалност „Право“ в ЮФ на Икономически университет – Варна. През 1996 г. след успешно проведен конкурс е назначена за асистент в катедра Наказателно - правни науки на Юридически факултет на ИУ-Варна, като през 1999 г. заема академичната длъжност „старши асистент“, а през 2002 г. - академичната длъжност „главен асистент“.

След успешна защита на дисертационен труд на тема: „Наказателно правен режим на умишления банкрут“ през 2005 г. получава ОНС „доктор“ (Диплома от ВАК №29998/2.09.2005 г.).

През 2011 г. Галина Йолова - Паскалева придобива академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.6 Право, научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване“ (Свидетелство № Д017/16.12.2011 г.)

От представена справка за учебната натовареност е видно, че Галина Йолова - Паскалева ръководи семинарни и лекционни занятия в редовна и дистанционна форма на обучение, в бакалавърска и магистърска степен по дисциплините: „Трудово и

осигурително право“; „Трудово право“; „Основи на правото“, „Основи на публичното право“, „Семейно и наследствено право“, „Гражданско право и процес“, „Наказателно право и процес“, „Гражданско състояние на лицата“, „Спец-семинар“ и др.

Има общо 28 г. преподавателски стаж, като през различните години заема ръководни длъжности, а именно – ръководител на катедра, заместник ръководител на катедра „Правни науки“ за два последователни мандата (2015 г.- 2023 г.) , като към настоящия момент е ръководител на катедра „Правни науки“ .

Доц. Йолова – Паскалева е член на Общото събрание на ИУ - Варна, член на ФС на ФСФ, член на Специализираната комисия по учебна дейност към ФСФ, член на Аатестационната комисия към ФСФ, член на Комисията за признаване на образователни кредити и периоди на обучение към ФСФ, член на Издателския съвет при ИУ-Варна, член на редакционния съвет на монографично издателство „Проф. Цани Калянджиев“.

Била е научен ръководител на двама докторанти, успешно защитили дисертационен труд.

Галина Огнянова Йолова - Паскалева е била председател на секция „Социални и правни науки“ към Съюза на учените – Варна за периода 2013 -2017 и 2017 – 2021 г. Член е на Съюза на учените – Варна и на Българската асоциация по трудово право и обществено осигуряване. Участва като ръководител или член в екипите на множество научни проекти, от които 6 научно- изследователски и 17- научно-приложни конференции.

Научните интереси на доц. д-р Галина Йолова - Паскалева са в следните области: Трудово право, Осигурително право, Здравно осигуряване, Електронно здравеопазване, Дигитализация и изкуствен интелект, Медиация.

Видно от приложената справка е със забележителен брой цитирания.

3. Обща характеристика на представения в конкурса хабилитационен труд:

За участие в настоящия конкурс доц. д-р доцент Йолова е представила отпечатан хабилитационен монографичен труд „ **Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване.**“, Варна: Наука и икономика, 2024, 263., ISSN(печатно) ISBN 978-954-21-1170-2

Изложението е структурирано в предговор, три глави и заключение.

Научната цел на монографичния труд е да се направи едно цялостно теоретично изследване на правата на осигурените лица чрез извеждането им в систематика на отделните актове, изясняване на тяхната същност и свързаните с нея специфики на практическо прилагане и то в аспекта на възможно най-адекватната законова защита. Подобно изследване все още не е правено в националната правна доктрина, което и провокира засиления научен интерес към неговото провеждане с пряка цел – систематика на нормите и разглеждането им, въпреки различния характер на тяхната природа, като една комплексна и цялостна система.

Обект на изследването е актуалната нормативна уредба, регламентираща правата на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване, на различните ѝ, предвид йерархията на актовете, равнища, както и относимите норми на европейското и международното законодателство.

Предмет на изследването са здравноосигурителните – в частност и общо, пациентски права, в случаите когато здравноосигуреното лице има качеството на пациент.

Изследването е структурирано в класическо съдържание от три глави, в които във взаимовръзка се анализират различни аспекти на същността, характера и процедурите и механизмите за реализиране на здравноосигурителните права.

Глава първа разглежда общата теория и систематика на понятията „здравноосигурителен статут“ и „понятие и видове здравноосигурени лица“ и очертава мястото на здравноосигурителните права в контекста на принципите на задължителното здравно осигуряване и механизмите на функциониране на здравноосигурителната система, както и националните, наднационалните и международните източници на правата на здравноосигурените лица.

Глава втора е посветена на анализ и систематика на здравноосигурителните права по Закона за здравното осигуряване в аспектите на нормативното им установяване, систематика, същност и характеристики, както и механизми за реализиране, установени в доразвиващите ги подзаконовни нормативни актове.

Глава трета изследва специалната категория пациентски права по Закона за здравето, приобщими към статута на осигурените в качеството им на пациенти в

съпоставителен и систематичен аспекти предвид спецификите на установяването им в националната и някои чуждестранни правни уредби.

На база на анализа в отделните части се формират обобщения, изводи, набелязват се тенденции и предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на законодателството.

4. Оценка на другите научни публикации на кандидата:

В настоящия конкурс доц. Йолова участва и с отделни части от съвместни монографии, както и с 4 колективни научни студии и 33 статии (от които 9 самостоятелни). Съответните части от монографии са коректно описани и анализирани. Обединява ги общата проблематика на трудовото и осигурителното законодателство в контекста на една постоянна тенденция на непрекъснато усъвършенстване и надграждане на националната правна рамка в съответствие с новите обществени отношения и свързаната с тях специфика на тези правоотношения.

Представените студии и статии са насочени предимно към изследване на спецификите и механизмите на функциониране на здравноосигурителната система в отделни аспекти на здравноосигурителния механизъм и през призмата на защита на здравноосигурителните права.

5. Приноси в монографията “Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване”:

Най-общо приносите в този монографичен труд могат да се представят по следния начин:

5.1. Осъществено е систематизирано и цялостно теоретично изследване на правата на осигурените лица чрез извеждането им в систематика на отделните актове, изясняване на тяхната същност и свързаните с нея специфики на практическо прилагане и то в аспекта на възможно най-адекватната законова защита. В националната правна доктрина липсва подобно изследване и това е провокирало научния интерес към неговото осъществяване.

5.2. Налице е комплексно теоретично изследване на правата на здравноосигурените лица в контекста на цялостната национално-правна уредба и чрез изграждане на систематика, разглеждаща същността, характеристиките и особеностите на тяхното реализиране. В този смисъл и чрез съответното им съотнасяне както в рамките на тясно осигурителните права по здравето осигуряване, така и чрез общите пациентски права по Закона за

здравето, се създава един завършен комплекс от приложими норми и институти, изграждащи цялостния здравноосигурителен статут на осигурените лица

5.3. Чрез анализиране на разпоредбите на общите и специалните нормативни актове, на някои сравнително-правни аспекти в уредбата на отделни пациентски права и на приложимите актове на наднационалното законодателство комплексно се изясняват редица спорни въпроси, понятия и термини, чието изясняване в контекста на философията на общите социални права цели да установи и набележи както необходимостта от усъвършенстване на законодателството, така и чисто практически проблеми по прилагането и процедурите за реализирането на тези права.

5.4. Изяснено е понятието „здравноосигурено лице“, а разглеждането му в систематиката на лицата по Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) е довело до терминологично уточняване на понятието „здравноосигурителен статут“;

5.5. Анализирани са важни аспекти в осигуряването и реализирането на здравноосигурителните права на здравноосигурените лица с чуждо гражданство, без гражданство или със статут на бежанци, лицата с временна закрила или хуманитарен статут, предвид актуалната им правна регламентация и свързаните с това промени в ЗЗО;

5.6. Отделните видове права са разгледани през призмата на общите европейски политики за развитие на електронното здравеопазване и свързаните с него национални здравни стратегии и пътни карти за развитие на електронното управление;

5.7. Сравнително-правният анализ на отделни пациентски права е осъществен през призмата на тяхното установяване в европейските актове и законодателствата на други европейски държави;

5.8. Осъществен е актуален нормативен анализ на отделните права в контекста на същността, принципите и процедурите по прилагане на електронното здравеопазване там, където е възможно и техният характер допуска това, през призмата на тяхната защита и развитие в дигитална среда, както и с оглед политиките и принципите за защита на личните данни;

5.9. Формулирани са на базата на извършения комплексен нормативен и научен анализ, изводи и обобщения с практическа насоченост, както и обосновани и аргументирани предложения *de lege ferenda*;

5.10. С особена стойност е тезата, че правата на лицата по задължителното здравно осигуряване са специфични по естеството си социални права, съставляващи един комплексен правен институт, който следва да се конкретизира и намира своето изясняване през призмата на всички елементи и механизми от националната правна уредба и които да представят в цялост същността, характера и вида на отделните права и възможните процедури за тяхното реализиране.

6. Приноси от студентите и статиите:

На първо място като принос може да се посочи изследването на спецификите и механизмите на функциониране на здравноосигурителната система в отделни аспекти на здравноосигурителния механизъм през призмата на защита на здравноосигурителните права;

Друг приносен момент е изследване влиянието на дигитализацията и електронното здравеопазване върху здравноосигурителната система;

Анализът на въздействието на дигитализацията и използването на изкуствен интелект в трудовите правоотношения, както и влиянието им върху индивидуалните трудови права и форми на работодателски контрол е също така важен принос, който има особено силно модерно звучене;

И накрая - изследването на тенденциите в създаването и еволюцията на основни трудово-правни и осигурително-правни принципи е принос, който тепърва ще бъде оценяван с оглед на бъдеща законодателна уредба.

7. Обща преценка за съответствие с нормативните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор:

От приложената справка, подкрепена с обилни писмени доказателства за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ може да се заключи, че с индивидуалните си научно-изследователски постижения и резултати от академично-преподавателската ѝ дейност доц. д-р Галина Йолова не само отговаря на минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност, които се поставят по отношение на кандидатите за заемане на академичната длъжност „професор“ за научна област 3. Социални науки, професионално направление Право –

(Трудово право и обществено осигуряване), но и надхвърля значително някои от тези показатели.

С оглед на горното намирам, че по отношение на доц. Йолова са изпълнени всички условия за заемане на академичната длъжност „професор“, предвидени в Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав на ИУ-Варна.

Липсват данни за плагиатство по смисъла на § 1, точка 7 от ДР на ЗРАСРБ в рецензираните научни трудове на доц. д-р Галина Огнянова Йолова – Паскалева

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на изложените по-горе съображения намирам, че кандидатурата на доц. д-р Галина Огнянова Йолова - Паскалева отговаря на всички необходими материално-правни изисквания, установени в разпоредбите на чл. 29, ал. 1 ЗРАСРБ, Правилника за прилагането на закона и Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право (Трудово право и обществено осигуряване).

С оглед на това предлагам на почитаемото научно жури да гласува положително и да предложи на Факултетния съвет на ИУ-Варна доц. д-р Галина Огнянова Йолова - Паскалева да бъде избрана на академичната длъжност „професор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право (научна специалност Трудово право и обществено осигуряване).

12.09.2024 г.

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

(Проф. д-р Стефка Наумова)

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д.н. Живко Иванов Драганов, научна специалност „Право на Европейския съюз“, Катедра „Международно право и право на ЕС“ към ЮФ на УНСС

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване“, обявен от ИУ - Варна

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен в ДВ бр. 44/21.05.2024, поправка ДВ бр. 49/11.06.2024, за нуждите на катедра „Правни науки“ на Финансово-счетоводния факултет на ИУ - Варна. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № РД-06-98/09.07.2024 на Ректора на ИУ – Варна.

2. Информация за кандидатите в конкурса

Единствен кандидат в обявения конкурс е доц. д-р Галина Йолова - Паскалева. Галина Йолова е завършила специалност „право“ в Икономическия университет – Варна. Непосредствено след завършването си тя постъпва като асистент в същия университет и заема последователно академичните длъжности „старши асистент“, „главен асистент“ и „доцент“. В периода 2015 – 2023 година доц. Йолова е заместник-ръководител на катедра „Правни науки“ на ИУ – Варна, а през 2023 е избрана за ръководител на катедра „Правни науки“. През 2005 год. тя придобива ОНС „доктор“ по научната специалност „Наказателно право“, с дисертационен труд на тема „Наказателноправен режим на умишления банкрут“. Кандидатът е конкурса е член на секция „Социални и правни науки“ при Съюза на учените – Варна, а в периода 2013 – 2017 е и неин председател. Доц. Йолова е член на Българската асоциация по трудово право и обществено осигуряване. Научно-изследователската и преподавателската й работа е главно в областта на трудовото право, но включва още осигурителното право, електронното здравеопазване, дигитализацията, медиацията и др. Тя е активен

участник в образователни и други проекти за сътрудничество между ИУ – Варна, съдебната система, системата на средното образование и др. Доц. Йолова е автор на близо 140 научни публикации, от които 14 монографии (1 самостоятелна и 13 в съавторство), 5 студии (в съавторство), 43 статии (17 самостоятелни и 23 в съавторство), 50 доклада (24 самостоятелни и 26 в съавторство) и 26 учебника и учебни помагала (в съавторство). Владее английски и руски език.

3. Изпълнение на количествените и качествените изисквания за заемане на академичната длъжност

Изпълнението от страна на кандидата в конкурса на минималните национални изисквания по групи показатели е както следва. По буква „А“ – дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ – 50 т. По буква „В“ – хабилитационен труд „Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване“ – 100 точки. По група показатели „Г“ – 831,65 т. По буква „Д“ – цитирания – 720 т. По буква „Е“ – 342,35 точки. Изпълнението на допълнителните изисквания на ИУ-Варна се установява от представената Справка-декларация по чл.77, т.5 от ПРАЗ в ИУ - Варна, както следва. По т.1 „Научни доклади“ – 263 т. при минимален брой 60. По т.2 „Научни статии и студии“ – 198,32 т. при минимален брой 115. По т.3 „Публикации в Scopus и/или Web of Science“ – 230 т. при минимален брой 30. По т.4 „Цитирания в Scopus и/или Web of Science“ – 105 т. при минимален брой 15. По т.5 „Защитили докторанти“ – 60 т. при минимален брой 40. По т.6 „Научноизследователски проекти участие и/или ръководство“ – 185 т. при минимален брой 15. Кандидатът е разработил учебни програми по общо 12 дисциплини и лекционни курсове по 10 дисциплини, участвал е в голям брой проекти и в организационни комитети на научни форуми, член е на редакционните колегии на научни издания като „Правото и бизнесът в съвременното общество“, ИУ-Варна, „Медиацията в различните обществени сфери“ и др.

Сборът от точки на доц. Галина Йолова надхвърля необходимия минимален брой точки по отношение на всички показатели. Прави впечатление значителното надвишаване на минималните изисквания за публикации и за цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и/или Web of Science). H-индексът на кандидата е 4.

4. Учебно-преподавателска дейност

Кандидатът в конкурса има богат преподавателски опит. Доц. Йолова е водила и води лекционни курсове по дисциплините „Трудово и осигурително право“, „Основи на публичното право“, „Наказателно право и процес“, „Основи на правото“ и др. Преподавателската ѝ натовареност за учебната 2022/2023 год. възлиза на 207 часа, а за учебната 2023/2024 год. на 391 часа пред студенти от ОКС „бакалавър“, както и 25 часа пред студенти от ОКС „магистър“. От представените документи се установява, че кандидатът притежава преподавателски опит, който напълно отговаря на изискванията за заемането на академичната длъжност „професор“.

5. Обща характеристика и приноси на представените научни трудове

За участието си в конкурса кандидатът е представил хабилитационен труд и голям брой други публикации, в това число 7 монографии в съавторство, 4 студии в съавторство, 9 самостоятелни статии и 24 в съавторство, 17 самостоятелни научни доклада и 23 в съавторство, шест учебници и учебни помагала и една друга публикация в съавторство. Общият брой на всички представени за участието в конкурса публикации е 92, от които 27 са самостоятелни и 65 са в съавторство. Научното творчество на доц. Йолова обхваща изследвания по актуални проблеми на трудовото и осигурителното право, здравното осигуряване, медицинското право, защитата на данните, медиацията, използването на изкуствен интелект и др.

5.1. Обща характеристика и приноси на хабилитационния труд на кандидата

Хабилитационният труд „Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване“ представлява оригинално научно изследване, посветено на актуални теоретични проблеми и същевременно с важно приложно значение. Обемът на изследването е от 263 страници. Използваната литература обхваща 107 заглавия на български и на английски език. Работата е структурирана в увод, три глави и заключение. Включено е резюме на български, на английски, на руски и на немски език. Направени са 199 бележки под линия.

Хабилитационният труд представлява изследване на обхвата, на особеностите и

на съдържанието на правата на здравноосигурените лица. За неговите цели авторът първо анализира здравноосигурителния статут, групите здравноосигурени лица и принципите на задължителното здравно осигуряване (Глава първа), систематизира и изследва отделните видове здравноосигурителни права (Глава втора) и разглежда пациентските права по Закона за здравето, приобщавайки ги към здравноосигурителните права по Закона за здравното осигуряване.

Трудът притежава редица достойнства и се отличава с множество научни и научно-приложни приноси. Той е първото монографично изследване у нас, посветено на анализа и систематизирането на правата на здравноосигурените лица. Именно на основата на проведения задълбочен и всеобхватен анализ, авторът извършва цялостна систематизация на правата на здравноосигурените лица, която представлява ценен принос за развитието на научните изследвания в посочената област. Възприетият изследователски подход включва разглеждането на първо място на въпросите относно статута на здравноосигурените лица, както и на други групи осигурени лица по Закона за здравното осигуряване, което от своя страна позволява да бъдат изяснени редица специфични въпроси по отношение на обхвата и съдържанието на правата.

Сред приносите на труда следва да се посочат: систематизирането и групирането на правата на здравноосигурените лица по ЗЗО; анализът на поставените проблеми относно упражняването на правата с оглед развитието на електронното здравеопазване и дигитализацията на здравните услуги; извършеният сравнителен анализ на отделни пациентски права; изследването на тенденциите в развитието на нормативната уредба, включително на основата на анализа на политиките на ЕС за развитие на електронното здравеопазване; разглеждането на отделни аспекти на осигуряването и упражняването на права от осигурени лица, които не са български граждани; изясняването на отделни нормативни понятия и др.

Оригинален принос на кандидата е разглеждането на съдържанието на отделните права в контекста на процедурите при прилагане на електронното здравеопазване и от гледна точка на упражняването им и защитата им в електронна среда. Голяма част от посочените по-горе приноси имат значение за развитието на практиката и ще подпомогнат прилагането на националното и на европейското законодателство в областта. Приносен характер в тази посока има и анализът на

съдебната практика. Авторът е направил и обосновал редица предложения за развитие на нормативната уредба, голяма част от които следва да получат подкрепа.

5.2. Обща характеристика и приноси на другите публикации на кандидата

Приносен характер имат и значителна част от останалите публикации на кандидата. Сред тях могат да се посочат изследванията на влиянието, което оказват процесите на дигитализация върху развитието на здравноосигурителната система, които са предмет на изследване в статиите „Цифровата трансформация в здравеопазването в контекста на правото на достъп до медицинска помощ“ в: Медицинско право и здравеопазване бр.1, 2021, „Изграждане на Националната здравноинформационна система - тенденции и правна рамка“ в: Медицински мениджмънт и здравна политика, 2020, докладите: „Европейско пространство на здравни данни - регулаторни механизми и правни предизвикателства“, „За електронните здравни записи в контекста на защитата на личните данни. Защитата на личните данни и дигитализацията - предизвикателства и перспективи“, „Еволюция на правната рамка за развитие на електронното здравеопазване“ и др.

Друга част от публикациите с приносен характер са посветени на изследванията на различни аспекти на дигитализацията в контекста на трудовите правоотношения. Такива са монографиите „Правни аспекти на дигитализацията в сферата на висшето образование и в трудовите отношения“. Варна, 2024, „On Humanizing Work in the Digital Age“ : Chapter 11. Redefining Global Economic Thinking for the Welfare of Society, Hershey, Pennsylvania, USA : IGI Global Publ, 2022 и др.

Без да е възможно изчерпателното им посочване, може да се заключи, че в своята цялост творчество на доц. Галина Йолова съдържа множество приноси, които имат научен и научно-приложен характер в областта на трудовото и осигурителното право, изследванията на здравето осигуряване, дигитализацията и развитието на здравноосигурителната система и др.

6. Критични бележки и препоръки

Към кандидата в конкурса могат да бъдат отправени и някои бележки и препоръки.

На стр. 34 в труда се посочва, че първичното законодателство на ЕС включва Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, Европейската конвенция за социална и медицинска помощ от 1953, Европейската конвенция по общественно осигуряване и др. Посочените актове не са източници на първичното право на ЕС. Същата бележка може да се отпрати и по отношение на посочването на актове като такива, принадлежащи към вторичното (производно) право на ЕС, без те да представляват част от него.

Не може да получи подкрепа предложението за дефиниране в актовете на вътрешното на право понятия, които са свързани с трансграничното здравно обслужване, направено на стр. 123, доколкото те могат да бъдат понятия от съюзното право. Когато дадено понятие е от правото на ЕС, еднообразното му тълкуване при прилагането на цялата територия на ЕС може да бъде поставено под въпрос с въвеждането на различни национални дефиниции.

В Глава трета авторът излиза извън рамките, които е определил в заглавието на труда, а именно изследване на правата на „осигурените лица по задължителното здравно осигуряване“. Посочената формулировка не включва всички пациентски права, а само тези, които произтичат от статута на здравноосигурените лица. Изследването и на други права позволява да се направят съпоставки и изводи, които са важни за изследването, но не може да се приеме тезата на автора, че същите трябва да се разглеждат като част от правата по задължителното здравно осигуряване, тъй като те се пораждат на друго правно основание.

Направените по-горе критични бележки не променят положителната ми оценка на реабилитационния труд и на останалите публикации, представени за участие в конкурса.

7. Заключение

Кандидатурата на доц. д-р Галина Йолова - Паскалева отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на допълнителните изисквания на ПРАС в ИУ-Варна.

Въз основа на цялостната ми оценка считам, че доц. д-р Галина Йолова - Паскалева притежава всички необходими качества, научно-изследователски и преподавателски опит, за заемането на академичната длъжност "професор" и предлагам на научното жури да приеме решение да предложи на Факултетния съвет на Финансово-счетоводния факултет на ИУ – Варна, доц. д-р Галина Йолова - Паскалева да бъде избрана на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване“.

16.09.2024

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

проф. д.н. Живко Драганов

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ ВАРНА

Вх. № Р120-1310/24.09.2024г.

До

Председателя на научното жури,
съгласно Заповед на ректора на ИУ –
Варна № РД № 06-98/09.07.2024 г. за
определяне на състав на научно жури за
провеждане на конкурс за заемане на
академичната длъжност “професор”, в
професионално направление 3.6. Право,
научна специалност “Трудово право и
обществено осигуряване“, обявен в ДВ,
бр. 44 /21.05.2024 г., поправка ДВ, бр.
49/11.06.2024 г.

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Мария Гавраилова Славова от Софийския университет
„Св. Климент Охридски“

Уважаема госпожо председател,

Със Заповед на ректора на Икономическия университет - Варна № РД 06-98/09.07.2024 г. за определяне на състава на научно жури по провеждане на конкурс за заемане на академична длъжност в Икономическия университет - Варна съм определена за член на процесното жури, а на първото заседание на журито - за автор на становище.

Кандидатът за участие в този конкурс е само един - **Галина Йолова-Паскалева**, доцент в Икономическия университет – Варна. От представените материали за участие в конкурса е видно, че са изпълнени формалните изисквания на процедурата, съгласно Закона за развитие на

академичния състав на Република България, ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна.

Запознаването с представените материали, както и наблюденията ми в правната и образователната общност сочат, че професионалният път на кандидата се характеризира с плодотворното съчетаване на преподавателската, научно-изследователската и практическата дейност. На това се дължи високият експертен капацитет като специалист по осигурителното и трудовото право, но и по административно право и административен процес, по международно право и право на Европейския съюз. От своя страна този капацитет позволява на кандидата да избира, да изследва, да обосновава значими изводи и да прави предложения *de lege ferenda* по теми от стратегическо значение за правото като клон на законодателството, като научна и учебна дисциплина.

За становище са представени поредица от научни изследвания, обединени в таблица по видове, области на интерес и време на публикуването им. Нагледността на предложените за оценка трудове улеснява изготвянето на становище само на пръв поглед, защото обемът на изследванията налага задълбочено проследяване на научните усилия на кандидата във времето след получаването на длъжността „доцент“.

Сред описаните 139 научни изследвания основен е хабилитационният труд **„Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване“**.

Трудът е с обем от 263 страници и се състои от увод, изложение в три глави, заключение и списък на използваната литература от 117 заглавия и 17 съдебни акта. Библиографията включва и списък с позовавания на нормативни актове.

Хабилитационният труд **„Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване“** е посветен на класически теоретичен

и практически въпрос, чието изследване изисква анализ на правната уредба и практиката от областта, със съответен на целите на изследването метод на работа. Трудът е последователен в изложението и достигнатите изводи. Съдържанието е традиционно структурирано, като очертава важните теми от проблемната област и е посветено на здравното осигуряване като специфичен нормативен механизъм за реализиране на особени по естеството си осигурителноправни, закрилни и компенсаторни правни институти. В съдържателно отношение ясно се откроява стремежът на автора да предпостави историческия и правносравнителен фон, преди да изложи тясно научните си разсъждения за статуса на правните субекти.

Направен е изчерпателен преглед на системата на безплатно публично здравеопазване, прилагана по модела „Семашко“ и системата на здравно осигуряване по модела „Бисмарк“, с която през 1998 г. е приет пакет от здравноосигурителни закони, като е проследено систематичното ѝ развитие в съвременния стремеж за усъвършенстване на здравно-осигурителния модел. Акцентирано е върху здравноосигурителните и пациентските права и са изложени **подходите за смяната на модела на здравна закрила** чрез гарантирането на равен достъп до висококачествена медицинска помощ на осигурените лица, в контекста на противоречивата административна и съдебна практика.

Юридическият център на изследването естествено се фокусира върху най-уязвимото - правото на живот и здраве в аспекта на възможно най-адекватната законова защита и тук се очертава **основният приносен момент на изследването**. Изследването предлага прецизно систематизиране на нормите, посветени на здравното осигуряване в националното, международното и правото на Европейския съюз, което ги представя като цялостна система и така изяснява перспективата на нейното усъвършенстване.

Глава първа извежда основните понятия в областта и очертава мястото на здравноосигурителните права сред принципите на задължителното здравно осигуряване и механизмите на функциониране на здравноосигурителната система. Принципите на здравното осигуряване са предмет на постоянен интерес в творчеството на кандидата, а в процесния труд изводите и препоръките за тях са изкристализирали в завършена форма и препоръки.

Глава втора е посветена на анализа на специалния закон на здравноосигурителните права - Закона за здравното осигуряване.

Глава трета е посветена на пациентските права, уредени в Закона за здравето, като ги съпоставя с модели от чуждестранни правни уредби.

В заключението се формират изводи, проследяват се тенденции и се правят предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на законодателството. Предложенията не бива да се разглеждат изолирано от цялостната философия на кандидата, в която следва да се проследи развитието на изследователското търсене, за да се установи генезиса на приносите на труда.

Практическата стойност на изследването се корени в анализирането на реални ситуации, с непосредствено приложими изводи. Така са разгледани особеностите на икономическата ситуация в страната и сложния комплекс от взаимоотношения, които възникват при управлението на социалната дейност, ролята на изкуствения интелект и съответната промяна в статуса на правните субекти, предмет на изследване.

Проследяването на научните търсения на кандидата сочат богат набор от правни институти, изследвани в предходните години между двата конкурса, особено през 2018 и 2020 година, сред които следва да се отбележат:

- защитата на индивидуалните субективни трудови права на работника и служителя;
- политиката на европейско и национално ниво, относно дигитализацията в сферата на образованието и на пазара на труда;
- отражението на дигитализацията върху трудовия процес, в частност изследване на влиянието на изкуствения интелект върху трансформацията на трудовоправните институти и правни принципи;
- изследване на границата личен - професионален живот при новите гъвкави форми на труд и в условията на дигитализация;
- правен режим на почивките и отпуските и отпуските, свързани с осигурителни обезщетения, обезщетенията, свързани с риска майчинство;
- трудово и осигурителноправни аспекти на работата през платформа и възможните законодателни решения;
- тенденции за защита правото на почивка при договора за работа от разстояние;
- изграждане на Националната здравноинформационна система, в контекста на медицинския мениджмънт и здравната политика;
- трудовоправна рамка на образователната политика за конкурентност на пазара на труда, наред с образователните курсове по основи на публичното право и основи на правото;
- отговорност при инциденти на работното място, свързани с употреба на изкуствен интелект;
- равнопоставеност и здравни неравенства при цифровизация на здравеопазването;
- принципите на свобода на труда и свобода на договаряне в контекста на потребността от актуализация на гъвкавите форми на заетост;
- необходимост от нов модел за определяне на минималната работна заплата и минималния осигурителен доход;

- правен режим на ректора, като орган за управление на висшето училище;

- влиянието на изкуствения интелект върху здравния статус на работещите и необходимост от промяна на осигурителното законодателство;

- аспекти в здравното осигуряване на бежанците, лицата с временна закрила и хуманитарен статус;

- болничният омбудсман в медиационната практика за управление на конфликти и разрешаване на спорове;

- административният контрол по Закона за здравното осигуряване;

- европейско пространство на здравни данни и правото на информация в задължителното здравно осигуряване;

- екосистемата на доверие при използване на изкуствен интелект в трудовите отношения;

- нормативна регламентация на социалната икономика в България;

- контролът при възстановяване на разходи за трансгранично здравно обслужване и аспекти на трудовите договори за краткотрайна сезонна работа;

- административният контрол и административнонаказателната отговорност за нарушаване на здравословните и безопасни условия на труд;

- хуманизация на трудовия процес и спецификите на дигитализацията на трудовоправните връзки

Обемът на научните опити на кандидата е с регистрация в Google scholar с над 1025 позовавания (цитирания), h-Index 16, I – index 35 - <https://scholar.google.com/citations?user=Ng8bkSIAAAAJ&hl=bg>, наред с 7 класиране по h-Index показатели в област Economics & Econometrics.

Публикациите на кандидата впечатляващо множество, но това не ги прави тематично размити. Приносният характер на изводите и предложенията за усъвършенстване на законодателството, посветено на задължителното здравно осигуряване на осигурените лица може да се

проследи и във вече получените популярност научни отзиви, извън мнението на членовете на научното жури.

В заключение давам положителна оценка на кандидатурата на **Галина Йолова-Паскалева** за заемане на академичната длъжност “професор”, в професионално направление 3.6. Право, научна специалност “Трудово право и обществено осигуряване“ в Икономическия университет - Варна и с оглед на приносите в рецензираните трудове, цялостното научно творчество и дългогодишната преподавателска дейност на кандидата, препоръчам на журито да вземе решение, с което да даде академичната длъжност “професор” на доц. д-р Галина Йолова-Паскалева.

23.09.20244 г.

гр. София

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

проф. д-р Мария Славова

от проф. д-р Красимир Симеонов Мутафов преподавател по данъчно и финансово в ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“, външен член на научното жури за придобиване на академична длъжност „професор“, назначено със заповед № РД-06-98 / 09.07.2024г. на Ректора на ИУ – Варна

С посочената заповед на Ректора на ИУ – Варна съм определен за външен член на научно жури за заемане на академична длъжност „професор“ по професионално направление 3.б. „Право“, научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване“. Единствен кандидат, заявил участие е д-р Галина Огнянова Йолова-Паскалева, заемаща понастоящем академичната длъжност „доцент“ в ИУ-Варна. От предоставените ми материали, с които кандидатът участва в конкурса е видно, че те напълно отговарят на изискванията за наукометрия, визирани в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПРАСИУ-Варна, включително и допълнителните такива приети на университетско ниво.

Съгласно представената справка, доц.д-р Г. Йолова-Паскалева е представила за участие в конкурса една самостоятелна монография, озаглавена „Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване“, както и девет статии и седемнадесет доклада, също резултат на самостоятелна научна дейност. Допълнително са представени седем монографии, четири студии, двадесет и четири статии и двадесет и три доклада, в които кандидатът е участвал в съавторство. Впечатляващата по обем научна продукция показва задълбочен и траен интерес на автора към юридическата материя, в която развива своята дейност.

Всички трудове са отразени в НАЦИД и не са ползвани при предходни процедури за заемане на академични длъжности и/или придобиване на ОНС „доктор“.

Основният хабилитационен труд, с който авторът участва в конкурса е „Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване“, издадена през 2024г. от „Наука и икономика“ при ИУ-Варна.

Монографията е в обем от 257 страници и са направени 199 бележки под линия. В структурно отношение е следван класическият модел от кратко резюме /на български, английски, немски и руски ез./увод, три глави, заключение и библиография, допълнително са изготвени изчерпателни списъци на ползваната съдебна практика/конкретни решения/и нормативна уредба. Ползвани и коректно посочени са 107 литературни източника, от които 10 чуждестранни.

Хабилитационният труд е с тема, която е важна и актуална, тъй като с нея се поставят въпроси, които до момента оставаха извън ползването на правната доктрина. Следва да се отбележи факта, че в нашата литература липсва цялостно научно осмисляне и критичен анализ на материята свързана с правата на осигурените лица, независимо че спорадично в науката е обръщано внимание на тази проблематика, което само по себе представлява съществен научен принос на автора, който заема достойно място в правната наука.

Поставеният с монографията научен проблем, с оглед на своята интердисциплинарност изисква задълбочени правни познания не само в областта на трудовото и осигурителното право но и в областта на редица други правни отрасли – административното, медицинското, общностното право, административния процес, както и в общата теория на правото, каквито авторът безспорно притежава. Трудът има значителна теоретична и практико-приложна стойност, като в част от изводите се съдържат препоръки за изменение на действаща към момента нормативна уредба с оглед на нейното усъвършенстване. За значителната практико-приложна

стойност съдейства и ползваната съдебна практика, подложена на задълбочен анализ с обоснована и градивна критика, включително и на тълкувателната такава на ВАС, както и на КС. Изследването на подобна материя изисква и съответните познания в областта на Общностното право, което показва много добрата осведоменост на кандидата и в този аспект труда също има значително теоретично и практическо приложение. Актуалността на труда е безспорна, тъй като това представлява цялостно научно изследване посветено на тази част от юридическата материя.

Глава първа от труда озаглавена „Юридическа отговорност – видове“ е посветена на теоретичните постановки свързани с изследваната материя и по същество представлява полезно и необходимо встъпление към основната част на научната разработка систематизирана в следващите две глави на монографията. Авторът основателно е преценил, че подобен подход е необходим, тъй като по този начин се постига по-голяма пълнота и последователност при разглеждане на материята, като се следва правилото да се преминава от общото към специалното. Разглеждането на основната тема, която обхваща монографията, без да се обърне внимание на тези относими към правата на осигурените лица понятия, правила и механизми би довело до непълнота на труда.

В глава втора „Здравноосигурителни права по закона за здравното осигуряване“, авторът е изследвал детайлно и всички субективни права, които притежават осигурените лица по реда на посочения нормативен акт.

Направеният задълбочен анализ, включително и на подзаконовата нормативна уредба, както и на относимата съдебна практика безспорно има своето значимо практическо приложение.

В последната глава от своята монография, както подсказва самото и заглавие, доц. д-р Паскалева изчерпателно е изследвала правата, които възникват за осигурените лица по реда на Закона за здравето. Тук отново добро впечатление у

читателя остава достъпния език, на които е поднесена тази по същество не лека материя без да се пренебрегва научния стил.

В Заключението са направени мотивирани изводи относно задачите и целите, които авторът си е поставил и постигнал при изследването на тази специфична част от юридическата материя. Направени са и многобройни, добре мотивирани предложение за изменение на действащата към момента нормативна уредба, които имат за цел нейното усъвършенстване, като които следва да се подчертае, че имат съществен приносен характер и показват доброто познаване на законодателството в тази му част.

Въз основа на гореизложеното изразявам положително становище и предлагам на членовете на уважаемото научното жури доц. д-р Галина Огнянова Йолова – Паскалева да бъде избрана на академичната длъжност „професор” в ИУ – Варна по професионално направление 3.6.право /Трудово право и обществено осигуряване/.

18.09.2024г.

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

/проф. д-р К. Мутафов/